

vka

is

ry, 1921

Dr Lyceum

Poltavka-Natni

ETĖ PARASYTA

ICERTUI

IAI

rooklyniecius ir

kuoskaitlingumais

val. po pietu.

75c. ir 50c.

Laisvės" ofise.

ia KOMITETAS

g mums, rodo, kad

piešinius, guri

ir tarpinę politinę

aidus. Po kiekvieno

daug tų albumų

namuose visų

užsainykty lietuvių

100.

BROOKLYN, N. Y.

ENA!

EJO

IAI

leisla didelį ir

LUMBO pindin

o mums, rodo, kad

piešinius, guri

ir tarpinę politinę

aidus. Po kiekvieno

daug tų albumų

namuose visų

užsainykty lietuvių

100.

BROOKLYN, N. Y.

NE

MAS

JRGA

ir Lietuvių

NGCHURIA" apibū

aršiuoju

Pirmutinis Darbo žmo
dų Dienraštis. Išėina kas
dien apart nedėdienių.

L A I S V Ė

LITHUANIAN DAILY

35

Kaina Suv. Valst. u. k.
Laidoj — metams \$7.00; pu
el — 3.50; 3 mėnesiams
2.00. Kitose šalyse: metan
00: pusei metų — \$4.50

No. 18. Telephone Stagg 3878. Brooklyn, N.Y., Pėtnyčia, 21 Sausio (January), 1921. Pavieno Numerio Kaina 4c. Metai XI, Dienr. III

SKANDALAS LIETUVIŲ SMALAVIRIŲ PASTOGĖJ AUGA

"Naujienu" Spaustuvės Darbininkai Susiorganizavo ir Reikalauja Atstatyti Jurgelionį

Sakoma, pastarasis jau negalės naudotis riebia algute ir nuosimtukais.

RAŠO "LAISVĖS" KORESPONDENTAS.

P pinigų nėra — prastai, pinigų yra — dar prasčiau. Taip pasakė vienas stambus "Naujienu" šerinininkas besikalbant apie dabartinius įvykius "Naujienu" padangė. Kuomet "Naujienu" vos vos stūmė diena už dienos, daugelis šerinininkų, ypač tų, kurie turėjo daug šėrų, drebėjo del savo šėrų likimo. Dirbo, kitus ragino, platino "Naujienu" visokiais būdais. Visi stengėsi apgalėt tą džiūvos ligą, kuri tūlais laikotarpiais pirmiau užplūdavo "Naujienu".

Dabar gi, kuomet "Naujienu" išbujojo, kada jų smetona pradėjo dript per kraštus, tai ne vienam užsinerėjo palaizyt tos smetoneles, o jau tiems, kurie kasdien žiūrėjo į drimbančią per kraštus smetoną, — pri-trūko kantrybės. Jie pasiryžo praryt viską. Bet laiku susiprato tūla dalis šerinininkų ir pasprangino indžonkšniu. Prisieis palaukt godišiams, nors jau pusiau nurytas kėsnis ir labai kan-kintų pilvo apetitą.

Pereitą kartą minėjau, jog Jurgelionis, kaip manadžeris, pradėjo vyt lauk darbininkus, kurie jam nepatin-ka. Jau išvijų du darbinin-ku: vieną iš spaustuvės, kitą — apgarsinimų agentą. Darbininkai, pamatę, kad jiems prastai — susiorgani-zavo ir nutarė reikalaut, idant manadžeris Jurgelio-nis būtų atstatytas. Sakoma, jog kartu su Jurgelio-niu reikalaujama ir spaus-tuvės bosą Valinską, kuris einas su "ponstva", atsta-tyt. Darbininkai savo rei-ka-lavimą įteikė board-direk-toriams, kurie turėjo susi-rinkimą pereitą nedėdienį. Tačiau, susirinkimas klau-simo neišrišo ant vietos, bet išrinko komisiją ištirt dalyką. Sakoma, jog darbi-ninkai tvirtai pasiriję sto-vėt už savo reikalavimus ir jokiam atvėjy nepasiduot.

Siame susirinkime Grigaitis jau atsiskakė nuo to riebaus spirgučio — \$6,000.00. Bet Jurgelionis vis dar sto-vi už savo "teises". Paga-lios, ar jis atsiskakys, ar ne, bet jis taip išpykęs žymiai daliai board-direktorių ir be-veik visiems spaustuvės darbininkams, kad prie jo-kių aplinkybių darbininkai

PABĖGĘS KARALIUS TROKŠTA GRĮŽTI ANT VENGRIJOS SOSTO.

New Yorkas, 20 d. sausio. — Čionai pribuvęs dabarti-nės Vengrijos kontrevoliucinės valdžios pasiuntinys, Viktor Dvortsak, pasakoja, kad buvęs Austro-Vengrijos karalius, Charles Hapsbur-gas, kuris dabar randasi Šveicarijoje, trokštąs užim-ti Vengrijos sostą. Dvort-sak kalbėjosi su juomi dvi valandį ir tasai be sosto ka-raliaus pasisakė, kad jis no-ris būti Vengrijos konstitu-ciniu valdonu.

Nors Amerikos kapitalis-tiniai lapai šią žinią būhni-ja garsiai, tačiau, turbūt su tuo pasiuntiniu kas nors negero yra, nes Amerikos darbo ministeris prisūtė telegramą imigracijos virši-ninkams, kad Dvortsaką su-laikytų Ellis Islande, nes jis dar reikėsia egzaminuoti.

Kongresas Reikalauja Sumažinti Armiją iki 175,000; Dabar Tas Priklauso nuo Wilsono

Rekrūtavimas gali būt laikinai sulauktytas.

Washingtonas, 19 d. sausio. — Kongresas priėmė bendrą rezoliuciją, reikau-jančią, kad karo sekreto-rius Bakeris sulauktyt rek-rūtavimą iki įvairios regu-liarės armijos dalys bus su-mažintos 63%, kas reikštų, kad reguliarė armija tuomet susidėtų iš 175,000 vyrų.

Pereitą pėtnyčia senatas buvo priėmęs rezoliuciją, rei-ka-laujančią sumažinti armi-ją iki 150,000 vyrų, bet pe-reito panedėlio popietjy ta rezoliucija buvo išnaujo iš-nagrinėta ir 41 balsu prieš 32 priimta pataisymas, rei-ka-laujantis reguliarės armi-jos iš 175,000 vyrų.

ISPANIJOS KARIUOMENĖ DARBUOJASI MOROKOJE.

Melilla, Morocce, 19 d. sausio. — Ispanijos kariuo-menė pradėjo savo veikimą Morokoke, paeidama dau-giau negu šešias mylias gi-lyn. Užimtas pozicijas toji kariuomenė drūtina. Mo-rokkiečiai padarė "mažą pasipriešinimą priešais įsi-veržėjus.

ROSARIO DARBININKAI STREIKUOJA.

Buenos Aires, Argentina, 19 d. sausio. — Rosario mie-sto, kuris yra antras savo didumu po Buenos Aires, ci-viliniai darbininkai apskelbė streiką. Jų reikalavimai nepaduodami.

KEMAL PAŠA VYKSTA GREKŲ FRONTAN

Ten kausis su plėšriaisiais grekais.

Konstantinopolis, 20 d. sausio. — Mustapha Kemal Paša, jaunatūrių vadovas, ap-leido Angorą ir vyksta į Ushaką, kur vadovaus kariuomenę, kovojančią prieš grekų imperialistinę kariuo-menę, besiveržiančią Turki-jon.

Anatolijos laikraščiai ra-gina nacionalistus užimti miestą Brusą, kuris randasi apie 55 mylias į pietrytus nuo Konstantinopolio ir vy-ti laukan grekus. Pranešama, kad tarpe Panderma ir Balikessir tur-kai gyventojai sukilo prieš grekus. Mažoj Azijoje tur-kai sunaikino keletą grekų kaimų laike apvaikšėjimo savo pergalės prieš grekus. Jaunatūriai skelbia, kad jie paėmė 27,000 grekų ka-reivių, tačiau grekai bando tai užginčyti, pasakyda-miž kad "tik" 20,000 nelais-vių pateko turkams.

FRANCŪZAI ŠAUDO WRANGELIEČIUS

Pastarieji, mat, jau kyla prieš savo oficerius.

Konstantinopolis, 19 d. sausio. — Pereitą subatos vakarą buvo nepaprastas reginys Četalyje mieste, 25 mylios nuo Konstantinopo-lio. Tame mieste yra apgy-ventinti wrangeliečiai kar-kalaujančią sumažinti armi-ją iki 150,000 vyrų, bet pe-reito panedėlio popietjy ta rezoliucija buvo išnaujo iš-nagrinėta ir 41 balsu prieš 32 priimta pataisymas, rei-ka-laujantis reguliarės armi-jos iš 175,000 vyrų.

LENINAS ŠIANDIEN SVEIKESNIS NEGU KADA NORS.

O kapitalistiniai šunlapiai džiaugėsi, kad jis sergąs.

Londonas, 20 d. sausio. — "Daily Herald" išspausdi-no telegramą, gautą iš Re-velio nuo M. Litvinovo, Ru-sijos užrubežinių reikalų komisaro padėjėjo, kad visi gandai apie Lenino sirgimą ir mirtį yra didžiausias juo-kas.

TARYBINĖS RUSIJOS NEPRIETELKA SU-SIRGO.

Vyko reakcionierių suvažiavimą, bet gal jai nebe-teks pamatyti tą suvažiavimą. Paryžius, 20 d. sausio. — Katerina Breškovskienė, ar-ši Rusijos kontrevoliucio-nė, atvyko čionai dalyvauti caristinės Rusijos kontre-voliucionierių suvažiavi-

AM. D. FEDERACIJA ŠAUKIA UNIJŲ SUVAŽIAVIMĄ WASHINGTONAN

Kovosianti Prieš Kapitalistų Kėsinimąsi ant Darbininkų Laimėjimų

Manoma suformuluoti veiki-mo programą.

Washingtonas, 20 d. sau-sio. — F. Morrison, A. D. F. sekretorius, paskelbė, jog ant 23 d. vasario yra šau-kiama unijų konvencija Washingtonan. Konvencijoj dalyvaus A. D. F. atstovai ir visų kitų unijų, veikian-čių sąryšj su A. D. F. Ji šaukiama tuo tikslu, kad padarius tinkamą organiza-tyvį prisirengimą kovai prieš kapitalistų kėsinimą-si ant darbininkų laimėji-mų.

DANIJOS FABRIKAI UZSIDARINEJA

Nedarbas šuoliais auga; sve-timų šalių prekės užplau-na šali.

Kopenhagenas, 20 d. sau-sio. — Danijos industrijai nepaprastai grąsina kritiš-ka padėtis. Daugybė fabri-ku, kurie iki šiol dirbdavo vos pusę laiko, užsidarinėja. Nedarbas greitai plėčiasi ir tuo pačiu laiku svetimų ša-lių prekės užmindinėja Dani-jos rinkas.

Dalis Danijos spaudos kaltina valdžią, kodėl jina-liko neveikia. Sako, arba sulaukyt įgabenimą kitų ša-lių prekių, arba priversk-mūsų fabrikantus operuoti fabrikus.

LENINAS ŠIANDIEN SVEIKESNIS NEGU KADA NORS.

O kapitalistiniai šunlapiai džiaugėsi, kad jis sergąs. Londonas, 20 d. sausio. — "Daily Herald" išspausdi-no telegramą, gautą iš Re-velio nuo M. Litvinovo, Ru-sijos užrubežinių reikalų komisaro padėjėjo, kad visi gandai apie Lenino sirgimą ir mirtį yra didžiausias juo-kas.

Litvinovas sako, kad Le-ninas šiandien randasi ge-resnėj sveikatos padėtyj, ne-gu kada nors yra buvęs.

SVARBUS PRANESIMAS "LAISVĖS" BENDROVĖS ŠERININKAMS.

Greitesnio ir geresnio suvažiavimo sutvarkymo dekl "Laisvės" Bendro-vės Board Direktorai pastarajam sa-vo susirinkime, laikytame 19 sausio, vienbalsiai nutarė, jog kiekvienas šerinininkas, norintis dalyvauti "Laisvės" Bendrovės šerinininkų suvažiavime, ku-ris įvyks nedėlio, 30 sausio, būtinai privalo turėti su savim šėrą, kaipjo palūdimą, jog jis ištikrųjy yra šerinininkas. Šerinininkai, neturintį su sa-vim šėrų, nebus leidžiami į suvažiavimą. Kuopos bei draugijos, siųsdamos savo atstovus į šį suvažiavimą, bū-tinai įteikite savo atstovams paliūdi-timus (mandatus). Priesingame at-sitikime, nebus priimami, kaipjo atstovai. "Laisvės" Bendrovės Pirmininkas.

AM. D. FEDERACIJA ŠAUKIA UNIJŲ SUVAŽIAVIMĄ WASHINGTONAN

Kovosianti Prieš Kapitalistų Kėsinimąsi ant Darbininkų Laimėjimų

Manoma suformuluoti veiki-mo programą. Washingtonas, 20 d. sau-sio. — F. Morrison, A. D. F. sekretorius, paskelbė, jog ant 23 d. vasario yra šau-kiama unijų konvencija Washingtonan. Konvencijoj dalyvaus A. D. F. atstovai ir visų kitų unijų, veikian-čių sąryšj su A. D. F. Ji šaukiama tuo tikslu, kad padarius tinkamą organiza-tyvį prisirengimą kovai prieš kapitalistų kėsinimą-si ant darbininkų laimėji-mų.

ČIČERINAS PERSERG-STI SVETIMŲ ŠALIŲ LAIVUS

Nepavelina jiems arčiau prie-ti tarybinės Rusijos pakraščio, kai 12 mylių.

Tarybos taipgi protestuoia prieš Francijos užpuoli-mus ant rusų transporto.

Paryžius, 20 d. sausio. — G. Čičerinas pasiūtė bevie-linį pareiškimą visoms ša-lims, kad neprileistų nei vie-no laivo prie Rusijos saus-zemio arčiau, kai 12 mylių. Jeigu josios neklausys, tai vėliaus gailės, nes svetimi laivai bus šaudomi pakraš-čio artilerija ir taipgi jūrėse bus pridėta minų, kurios ne vieną laivą suardys.

VISOS AMERIKOS DARBI-NINKŲ KONGRESAS PASIBAIGĖ

Nutarta įsteigti imigracijos agentūras visose lotyniškose Amerikos šalyse. Manoma, jog šaukiama konvencija tęsis net iki inau-guravimo naujo šalies prezid-ento Hardingo, t.y., iki 4 d. kovo.

GOMPERSAS VEL IŠ-RINKTAS PREZIDEN-TU.

Mexico City, 20 d. sausio. — Paskutinėmis dienomis Meksikos Mieste atsibuvo visos Amerikos Darbo Fede-racijos kongresas. Jojo po-ėdžiuose nieko svarbaus larbininkų judėjime nenu-ėarta. Baigiant paskutinį savo posėdį, kongresas pri-ėmė rezoliuciją, stojančią Palestina.

AM. D. FEDERACIJA ŠAUKIA UNIJŲ SUVAŽIAVIMĄ WASHINGTONAN

Kovosianti Prieš Kapitalistų Kėsinimąsi ant Darbininkų Laimėjimų

Manoma suformuluoti veiki-mo programą. Washingtonas, 20 d. sau-sio. — F. Morrison, A. D. F. sekretorius, paskelbė, jog ant 23 d. vasario yra šau-kiama unijų konvencija Washingtonan. Konvencijoj dalyvaus A. D. F. atstovai ir visų kitų unijų, veikian-čių sąryšj su A. D. F. Ji šaukiama tuo tikslu, kad padarius tinkamą organiza-tyvį prisirengimą kovai prieš kapitalistų kėsinimą-si ant darbininkų laimėji-mų.

ČIČERINAS PERSERG-STI SVETIMŲ ŠALIŲ LAIVUS

Nepavelina jiems arčiau prie-ti tarybinės Rusijos pakraščio, kai 12 mylių.

Tarybos taipgi protestuoia prieš Francijos užpuoli-mus ant rusų transporto.

Paryžius, 20 d. sausio. — G. Čičerinas pasiūtė bevie-linį pareiškimą visoms ša-lims, kad neprileistų nei vie-no laivo prie Rusijos saus-zemio arčiau, kai 12 mylių. Jeigu josios neklausys, tai vėliaus gailės, nes svetimi laivai bus šaudomi pakraš-čio artilerija ir taipgi jūrėse bus pridėta minų, kurios ne vieną laivą suardys.

VISOS AMERIKOS DARBI-NINKŲ KONGRESAS PASIBAIGĖ

Nutarta įsteigti imigracijos agentūras visose lotyniškose Amerikos šalyse. Manoma, jog šaukiama konvencija tęsis net iki inau-guravimo naujo šalies prezid-ento Hardingo, t.y., iki 4 d. kovo.

GOMPERSAS VEL IŠ-RINKTAS PREZIDEN-TU.

Mexico City, 20 d. sausio. — Paskutinėmis dienomis Meksikos Mieste atsibuvo visos Amerikos Darbo Fede-racijos kongresas. Jojo po-ėdžiuose nieko svarbaus larbininkų judėjime nenu-ėarta. Baigiant paskutinį savo posėdį, kongresas pri-ėmė rezoliuciją, stojančią Palestina.

GELBĖS GRĮŽTANTIEMS LIETUVOS ŽYDAMS.

Ryga, Latvija, 20 d. sau-sio. — Lietuvos žydų nacio-nalė taryba, savo mitingė Kaune, nusprendė gelbėti grįžtantiems iš Amerikos Lietuvos žydams. Taipgi taryba, baigiant paskutinį savo posėdį, kongresas pri-ėmė rezoliuciją, stojančią Palestina.

THE LITHUANIAN DAILY LAISVĖ

Published by Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc. Every day, except Sunday, at 455 Grand St., Brooklyn, N. Y. Telephone Stagg 3878.

Yearly subscription rates in U. S. \$7.00; foreign countries — \$9.00. Entered as second class matter March 11, 1914, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under act of March 3, 1879.

SENA ISTORIJA

Buvo kadaisi "garsus" socialistų majoras Lunn Schenectady, New Yorko valstijoje. Buvo anuomet žynus socialistas Van Lear išrinktas majoru Minneapolio mieste. Buvo neperseniai socialistas Barewald išrinktas majoru Davenporto mieste, Iowa valstijoje.

Kur jie dabar? Jie perėjo į kapitalistų abazą todėl, kad norėjo tarnauti liaudžiai, o ne socialistams, tai yra, ne oportunistinei Socialistų Partijai.

Kas gi neatsimena, kaip anuomet renegatas Lunn aiškinosi "Metropolitane", jog jeigu S. P. narys išrenkamas į kokį bent urėdą, tai jįsai jau neprivalas klausyti partijos disciplinos, o tik savo sąžinės balsu. Lygiai del tos pačios priežasties išėjo iš S. P. ir Van Lear, kuris karo metu susidraugavo su Spargo-Bensono gauja.

Pereitais metais Davenporto majoru tapo išrinktas socialistas oportunistas Barewald. Socialistinės spaudos rašytojai džiaugėsi, kaip tie sekminių verseliai. Girdi, mes vėl užkariavom vieną didmiestį. Po Milwaukee eina Davenportas.

Mes jau išanksto žinjom, kuo pasibaigs tas "laimėjimas." Neprašo nei metų, kaip Barewald išvadino savo partijos narius "carais, raudonikliais, radikalais, maistūninkais", pareiškė, jog jįsai tarnausias liaudžiai, o ne partijai ir, pertraukęs su ja visus ryšius, nuėjo giedoti Dovydo psalmes į kapitalistų klubus.

Pasirodo, jog visi majorai, kuriuos išrenka S. P., atsiklauso jįsai disciplinos, visiškai nesiskaito su jįsai valia ir, be niekur nieko, eina į buržujų abazą. Tai yra normalis apsiereikšimas S. P. gyvenime. Jos vadovai žiūri į save, kaip į politinius bosus, kurie stovi augščiau kokios bent kontrolės, nors tai ir būtų kontrolė tokios oportunistų partijos, kaip Soc. Partija. Soc. Partija, statydamas žmones į tą ar kitą urėdą, visuomet vaduoja, ar daug balsų sužvejos jįsai kandidatas. Balsai — ir tik balsai — terūpi jįsai ir tokiam atsitikime, tai buvo pereitais metais su Debsu.

Aktiva yra labai naudinga visokiems politiniams pajotžergom, visokiems politiniams šarlatanams a la Van Lear, Lunn, Barewald. Zaizdami radikalizmu, jie darsigauna į šiltą vietą, o paskui "likite sveiki, Jurgiai."

Soc. Partijos viršininkai piktinasi, bet jeigu jie mokėtų giliau pagaltuoti, tai suprastų, jog S. P. pakraipa nieko geresnio negali duoti.

Milwaukee majoras dar nepabėgo iš partijos, bet tik todėl, kad partija jo visiškai nekontroliuoja. Jis daro ką nori — dalyvauja patriotų parodose, didžiuojasi, kad Milwaukee yra patriotiškausias Amerikos miestas. Jeigu tikėti New Yorko "Call'ui", tai svarbiausias nuopelnas "socialistinės" Milwaukee administracijos yra tas, jog ji pataisė ir pagerino kalėjimų sistemą. Sako, kad tos rūšies evoliucija prives juos prie socializmo.

Jeigu jie ne apgavikai, tai idiotai! Čia, New Yorke, yra dar toks žmogelis, kaip M. London. Jįsai ir neapleido S. P., bet tik todėl, kad partija jo klauso, o jam neprisiėina partijos klausyti. M. London žino, kad tolei, kol keli tuzinai politinių bosų kontroliuos S. P., jam nereikia dar jieskoti darbo pas republikonus.

Kuomet S. P. kviečia jus balsuoti už savo kandidatus į kongresmanus ar majorus, tai žinokite, kad jįsai balsuojate už Lannus, Barewaldus, Van Learus, Londonus — politinius šarlatanus.

Abėcė.

Pinigų Vertė ir Skaitytojų Mulkinimas

Europos pinigų vertė neapsakomai nupuolus. Todėl spauda labai tankiai pavartoja tą vertę darbininkų mulkinimui. Ypač taip elgiasi Amerikos spauda, neišskiriant ir mūsų lietuviškos. Jeigu reikia ant savo priešų užspūlti, parodant, kad jis daug pinigų vartoja — skaito tos šalies pinigais ir tuojats priduria, kokia jų vertė yra skaitant auksu. Pavyzdžiui, dabar už Amerikos dolerį mokama 250 Tarybų rublių. Kapitalistų spauda, rašydama, kad ten už kiaušinių tuziną mokama po 200 rublių, tuojaus neužmiršta pridurti, kad normalė rublio vertė — 51 centas. Skaitytojas, nežinodamas tų triksų, radęs žinią, kad už kiaušinių tuziną mokama 200 rublių ir kad normalė rublio vertė — 51 centas, tuojaus griebiasi už galvos. Taipgi elgiasi ir atbulai. Pavyzdžiui, jeigu rašo apie darbininkų algas, tuojaus rublius paskaito pagal dienos kursą ir pažymi savais pinigais. Čia vėl skaitytojas stebisi, kad ten darbininkai gauna mažas algas, o produktų brangumas nesvietiškas, stačiai pasakiškas.

Pavyzdžiui, Bostono "Darbininkas" perspauzdino iš

Darbo Jiega, Kaip Prekė

Pagrindinė kapitalistinio ūkio ypatybė tveriasi tame, kad tas ūkis vedamas samdomu darbu, kad darbininkas parduoda savo darbo jiega, kad darbo jiega virsta preke.

O tas darosi todėl, kad darbininkas laisvas — jis ne vergas, nes savo jiega gali parduoti kam tik nori; bet tuo tarpu jis yra laisvas ir nuo gaminimo priemonių — nu įrankių, todėl kitaip negali pragyventi, kaip tik parduodamas savo darbo jiega.

Darbo jiegos pirkėju yra kapitalistas — žmogus, valdantis kapitalu. Mes vadiname kapitalu kiekvieną turta, kurio pagalba ištraukiama pelnas iš svetimio darbo, kaip tai: dirbtuvės, mašinos, visokie įrankiai ir t.t.

Darbo jiega, virtus preke, parduodama nustatyta kaina; gi prekės kaina nustoma pagal jo vertę. Vadinasi, kapitalistas, abelnai, privalo pirkti darbo jiega pagal jos vertę. Bet kas gi vertė? Jiegos vertė, bendru išvedimu, yra visuomeninio triūso energijos kiekybė, kuri būtina reikalinga pagaminimui darbo jiegos. Kaip daug išievojama visuomeninio triūso energijos "pagaminimui darbo jiegos"?

Darbo jiega yra tas, kad darbininkas tinka darbui, jis gali dirbti. O jis gali dirbti tik tuomet, kuomet yra aprūpintas visakuo, be ko negali gyventi. Jeigu žmogus neturi kambario, maisto, drabužių ir kitų reikalingų daiktų, tai jis negali dirbti, t.y., neturi darbo jiegos. Jeigu jo kasdieniniai reikalai nepilnai užganėdinami, jo darbo jiega mažinasi, nėra tokia naši, kokia privalo būti.

Vadinasi, darbo jiega pasidaro užganėdinant darbininko kasdieninius reikalus, be kurių jis gyventi negali. Taigi, darbo jiegos vertė yra ta, kuri išievojama visų pagaminimui, t.y., vertė darbininkas kasdien suvartoja, kad galėtų dirbti.

Pavyzdžiui, darbininkas dieną suvartoja tiek ir tiek duonos, tiek ir tiek mėsos, tiek ir tiek nudėvi drabužių, čeverky ir t. t. Visų šitų produktų vertė, kuriuos darbininkas į dieną suvartoja, nėra naudinga, pagaliau, kad galėtų dirbti, yra skaitoma visuomeninė vertė jo darbo jiegos. Darbo energijos vienata yra priimta

skaityti dalis "paprasčio" darbo, vidutinio našumo. Vienatą čia mes pavadinsime valanda. Jeigu darbininkas per parą išievoja keturių tokių valandų pagaminimų produktų, tai jo darbo jiegos vertė yra lygi keturiems valandoms. Vadinasi, darbininkas privalo gauti pavydale algos tokią pinigų sumą, kurios vertė lygi keturių valandų paprasčio darbo, vidutinio našumo vertei. Šitą sumą mes pavadiname penkiais doleriais. Tokiu būdu darbo jiegos vertė ir turi lygsvaruoti apie penkis dolerius.

Prie kasdieninių darbininko reikalų reikia priskaityti ne vien tik butą, maistą ir drabužius, be ko jis negali gyventi; čia reikia priskaityti ir tuos reikmenis, prie kurių darbininkas priprašo ir kurie jau tapo jo kasdieniniais reikalais, be kurių jam sunku gyventi. Jeigu darbininkas įprato laikraščius ir knygas skaityti, teatrą lankyti, rūkyti, tai ta suma, kurią jis išleidžia minimiems reikalams, turi įeiti į bendrą darbo jiegos vertę, nes jeigu neužganėdinti jo šitų reikalų, darbo jiega negali pasiekti savo normalio laipsnio, nebus tokia naši.

Negana to. Darbininko šeimynos užlaikymas irgi priskaitomas prie kasdieninių darbininko reikmenų. Toidu būdu ir lėšos užlaikymui šeimynos privalo būti priskaitytos prie darbo jiegos vertės.

Vienok rinkoje negalima nustatyti lygiai vertę darbo jiegai, nes ji būna tai augštesnė, tai žemesnė. Bet ir čia, kaip ir del kiekvienos kitos prekės, konkurencija stengiasi padaryti vertę atinkama visuomenei vertę. Jeigu darbo jiegos kaina tampa žemesnė, tai darbininkai, kurių reikalai nepilnai užganėdinti, dirba prašėdai, o kartais net ir visai atsiklauso dirbti. Abelnai, prie paprastų aplinkybių, kapitalistai daug geriau mokėti už darbo jiega, nemažiau jos vertės, nes tuomet ne tik darbo daugiau padaroma, bet ir jokių ne duonos, smagumų tarpe darbininkų ir kapitalistų neiškyla.

Daugiau mokėti, negu darbo jiega verta, kapitalistai bininkas į dieną suvartoja, nėra naudinga, pagaliau, kad galėtų dirbti, yra skaitoma visuomeninė vertė jo darbo jiegos. Darbo energijos vienata yra priimta

Kauno "Vienybės" žinių, tarpe kurių randame pasakytą, kad Tarybų atstovas Akselrodas parsigabėnė iš Vokietijos baldų už 160,000 auksinų. Ir štai laikraštis šaukia: žiūrėkite, kaip Tarybų komisarai mėto žmonių pinigus! Už 160,000 auksinų nusipirko baldų kambarių įrengimui! Girdi, jis šiltai ir minkštai gyvens, o kaip darbininkai gyvena?

Taip lietuvių buržuazinė spauda šaukia. Bet dabar mes pažiūrėsime į šitą sumą iš kitos pusės. Pirmiausia, matomai Akselrodas pirko baldų del raštinės įrengimo, o ne del savo privačių kambarių. Bet jeigu ir del kambarių, kuriuose gyvena su savo štabu, tai argi čia didelė suma? Jeigu 160,000 auksinų iškeisti Amerikos pinigais, tai gausime tik apie du tūkstančių dolerius. O juk už du tūkstančių dolerių ne ką gali nusipirkti įrengimui valstybinės įstaigos. Bet kada parašo auksinai, o daugelis skaitytojų auksiną paskaito dolerio vertėje, tuomet ištikro pasirodo daug.

Ir kokių priemonių buržuazija nesigriebia šmeižimui Tarybų valdžiai!

jeigu nustatyta kaina. Juk darbininkas neša savo darbo jiega ant rinkos parduoti ne iš pertekliaus, bet iš darbo vertės. Apart to, ant rinkos veikt visuomet darbo jiegos pasiūlymas būna didesnis už reikalavimą — visuomet randasi taip vadinama atsarginė darbininkų armija.

Nors darbininkas gauna iš kapitalisto algą, kad galėtų pragyventi, bet kapitalistui apeina ne darbininko pragyvenimas, o tas, kad iš nupirkto darbo jiegos gaus daugiau pelno. Kad supratus iš kur paeina kapitalistų pelnas, būtina reikiai išaiškinti: kaip didelė vertė darbininko pagamintos prekės, iš kokių dalių ji susideda; o kadangi prekės vertė nusprendžiama darbo verte, todėl nuo darbo vertės reikia ir pradėti.

Visuomeninė produkto vertė yra visa ta visuomeninio darbo energijos suma, kuri išievojama produkto pagaminimui. Matomai, pagaminto produkto vertėje yra išiekvota čia eilė darbų energijos, pradedant nuogavimo žalios medegos ir baigiant gatavu produktu. Kad visa tai geriau supratus, mes čia darbo energijos vienatą pavadinsime valanda paprasčio darbo, vidutinio našumo.

Sakysime, darbininkas dirba spintą. Matomai, pirmiausiai į padirbtos spintos vertę įeina tų medegų vertė, kurios likosi sunaudotos, būtent: medis, geležis, daliai, klizai ir kitkas. Daleiskime, kad visos tos medegos sudaro penkiolikos valandų vertę. Toliau, spinta daroma su pagalba visokių įrankių, mašinų, kurių daleiskime susinešioja bedirbant spintą. Taipgi reikia priskaityti dalį tos energijos, kuri likosi išiekvota statant dirbtuvę. Taigi įrankiai, mašinos, šviesa, dirbtuvė, prižiūrėtojai, knygdėžiai ir kitkas sudaro, sakysime, 60 darbo valandų vertę. Pridėjus prie šitos vertės pirmųjų medegų vertę, viso labo bus 75 darbo valandos.

Dabar mums reikia sužinoti, kiek į spintos padarymą sudėta taip vadinamo "gyvo darbo", tai yra, kiek darbininkas išiekvuoja darbo valandų bedirbdamas spintą. Daleiskime, kad "gyvo darbo" prie spintos pridėta 35 valandos. Taigi spintos vertė lyginasi 110 darbo valandų.

Kapitalistas padarytą spintą parduoda ant rinkos maž-daug tokia kaina, kuri lyginasi 110 darbo valandų. Kadangi kapitalistas apskaitavo, kad darbininko palaikymui darbo energijai reikalinga keturių darbo valandų pagaminimų produktų ir už tą laiką paskyrė jam pavydale algos penkis dolerius, tai valanda apkaiduota \$1.25, todėl mes čia taip ir skaituosime. Spinton sudėta 110 darbo valandų. Kadangi valanda lyginasi \$1.25, tai kapitalistui spinta lėšuoja \$137.50. Bet kapitalistas, parduodamas spintą už \$137.50 ar gali turėti pelno? Ne. Mes matėme, kad medega, 15 valandų, sudaro \$18.75; dirbtuvė, mašinos, įrankiai ir

kitkas sudaro 60 valandų, kurios lyginasi \$75.00; "gyvo darbo" įdėta 35 valandos, kurios lyginasi \$43.75. Vadinasi, padaryta spinta lėšavo \$137.50. Tuo tarpu kapitalistas spintą ir parduoda tokia pat kaina. Taigi jis ant spintos negauna pelno.

Bet jeigu jis parduodamas spintą negavo pelno, tai kur slepiasi kapitalisto pelno šaltinis? Juk mes žinome, kad be pelno jis negali parduoti.

Dalykas štai kame. Kaip matėme augščiau, kapitalistas, pirkdamas darbininko jiega, moka jam tiek, kiek reikalinga palaikymui tos jiegos, kad galėtų dirbti. O ta suma lygi keturioms darbo valandoms, tai yra, penkiems doleriais. Bet čia kapitalistas nupirko darbo jiega ne keturioms valandoms, o visai dienai ir todėl stengiasi tą jiega pilnai išnaudoti, priverčia darbininką dirbti ne keturias valandas, bet aštuonias, o kartais ir daugiau. Darbininkas negali kapitalistui pasakyti, kad gamins produktų tik lygiai vertę tai sumai, kurią gauna nuo jo pavydale algos. Jeigu darbininkas galėtų taip pasakyti, tuomet jis turėtų spintą dirbti per aštuonias dienas ir 3 valandas, dirbdamas 4 valandas į dieną ir už tą laiką gautų \$43.75. Bet dabar jis priverstas dirbti ne per keturias valandas į dieną, o per aštuonias ir už \$43.75 dirba ne 35 valandas, bet 70 valandų. Kitaip sakant, kapitalistas už tą pačią algą priverčia darbininką padaryti dar ir kitą spintą, kuri jau nelėšuoja 110 darbo valandų, bet tik 75, tai yra, medega, įrankiai, mašinos, dirbtuvė, užveizdos ir kitkas, gi "gyva jiega", sudaranti 35 valandas, kapitalistas gauna dydžiau, kaip.

Bet mes žinome, kad ir antrą spintą kapitalistas parduoda už tą pačią kainą, kuri lyginasi 110 darbo valandų — už \$137.50. Vadinasi, parduodamas pirmą spintą jis nieko nepelnė, bet parduodamas antrą, jau pelnė sumą lygiai 35-kioms darbo valandoms, kurios sudaro \$43.75. Jeigu mes šitą pelną padalysime ant abiejų parduotų spintų, tai tuomet kapitalistas gauna ant kiekvienos spintos \$21.875. Štai kame paslaptis to šaltinio, iš kurio kapitalistas semia sau pelną. Pirmiausia ekonomistai buvo tos nuomonės, kad kapitalistai gauna pelną ne iš gaminimo, bet iš maino prekių, tai yra, pagamintas prekes parduoda brangiau, negu jiems patiems jos lėšavo. Pavyzdžiui, vienas kapitalistas savo preke, lėšuojančią 100 darbo valandų, apmaino ant prekės, lėšuojančios 110 darbo valandų. Vadinasi, pirmas gauna dešimties darbo valandų vertės pelną. Bet taip apgandinėti galima tik pavieni asmeni, o ne kapitalistų klekos dalį; kapitalistų klekos pelno šaltinį negalima taip aiškinti. Jeigu vienas kapitalistas gavo dešimties darbo valandų vertės pelno, tai kitas kapitalistas turėjo dešimties darbo valandų ver-

tės nuostolių. Kapitalistas vienas kitą negali taip apgandinėti, nes tuomet vienas jų pelnytų, o kiti bankrutytų.

Jeigu kapitalistų klekos neturėtų kitų pelno šaltinių, kaip tik prekių mainymais, tai tuomet jų kleka negalėtų gyvuoti. Kapitalistų pelno šaltinis paeina iš gaminių bei pridėdamosios vertės, kaip ją K. Marksas pavadino.

IŠ LIETUVOS

Kaune apie 70 šmidto fabriko išmestųjų darbininkų kenčia bada.

"Darbininkų Frakcija" nesė Kauno m. valdybon reikalavimą, kad nubaudimas fabriko šmidto būtų išjieskoti 960,000 auksinų naudai socialės apsaugos skyriaus.

Kada rekvizicinė komisija ėmėsi išjieskoti 960,000 šmidto minėtą sumą, tai šisai apsikundė Vidaus Reikalų Ministerijai ir savo valdybių departamentas turėjo išjieskoti. Departamentas žada patraukti ministerio tarybą teisman už neįvykdytą užduotį, kurią šmidto darbininkai negavo kompensacijos už tris mėnesius. Šmidto užgėdijimai išsipildė: nors išmėte priežasties darbininkus, kurie pas jį per kelis metus dirbo, liko už tai neužmestais.

Dabar šmidtas ruošiasi išvežti savo fabriko užimtin. Bet darbininkai tvirtai kontroliuoja mašinas ir darbo reikalus. Fabriko išvežti neprileis.

Šiauliai. — Čia 21 lapkričio buvo surengtas Dramos Sekcijos prie Šiaulių miesto darbininkų Sąjungos vakarėlis. Vaidino "Nutrūko", "Novoje znakomstvo", ir vertisimė buvo L. Jukos vičiaus padainuota keleto gerų dainų ir kulepų. Abelnai vakaras praėjo gerai, publika liko pilnai užganėdinta, tik "Nutrūko" komedijoje aktoristai mėgėjų prastai suloše. Gaila, kad Dramos Sekcija stato tokias veikalus, kurie nieko bendro neturi su darbininkų reikalais. Reikėtų stengtis statyti tokie veikalai, kurie spindėtų proletarinė kultūra, dailė ir dvasia; kuriuose darbininkų gyvenimas vargai, jų kova atspindėtų kaip veitrodyje. Nors, šisai, darbininkų teatras dabartiniiais laikais yra lygiai slopinamas, kaip ir visos darbininkų judėjimas.

Dar turiu pastebėti, kad nors salė buvo pilna publika, tvarka visur buvo geriausia, tur būt užta, kad nebūvo tvarkos darytojų, tai yra tvarkos ardytojų.

Tūli žmonės klaidinto savo siekinių laiko — žeminti žmonių.

Jeigu sergi liga prie klekos nos progos davinėti patarimus, tai tapk advokatu arba groviteju ir tuomet pardavinėk savo patarimus.

LAISVOJI SAKYKLA

Redakcija už išreiktas mintis neatsako. Taipina...

DVI PASTABI.

Kiek laiko atgal brooklynietis "Aido" choras pradėjo giedoti "Internacionalę" taip tankiai...

Mes, giedodami "Internacionalę" turim išreikšti gėdimą, kad susivieniję visų šalių darbininkai...

"Internacionalę" giedodami, mes taipgi netik sakom, kad "pakitk varguos sužavėtoji pasaulė alkanų vergų"...

"Aido" chorui patartina giedoti rečiau tą pačią muziką, o jeigu toji negalima, tai giedoti pagal komp. Degeyter muziką.

S. L. D. Ch. REIKALUOSE

Augsčiau minėtame susivienijime pasirodo, kad nėra viskas taip tvarkingai kaip kad turėtų būti.

Socialistinių menševikių organas "Naujienos" virto tikru chuliganinių šmeižtų lapu.

laikyti žmogų, kuris nė jokios naudos neneša? O gal susivienijimas tą vietą laiko dėl su-

Toliau pasirodo, kad priklausanti chorai prie susivienijimo irgi susivienijimo taisyklių nepaisilauko. Pavyzdžiui: "Mirtoš" choras, iš Cleveland, paduoda įnešimą suaukšti susivienijimo suvažiavimą.

"Sietyno" choro komitetas: Pirm. Ig. Bėčis, Sekr. J. Šlemys.

KORESPONDENCIJOS

IŠ CHICAGOS PADANGĖS CHICAGO, ILL.— Tarpe dar nepribendusių smalavirių išsivystė "evoliucija", kuri pagimdė jų makaulėse revoliuciją...

Nuslopiniui tos "revoliucijos", 2 1/2 internacionalas padarė intervenciją į smalavirių protus, kuri privedė prie chuliganiško skymo.

Iš to skymo išdygo apsimakavęs Ku-ku, kuris "Naujienų" num. 11 parašė dekretą.

Kadangi Ku-ku vietoj rašalo varžojo "munšainą", tai jo dekretas tapo "sueiznotas".

Vietoj Bridgeport, jis parašė Roseland, o vietoj 2 1/2 — parašė 3. Vietoj smalavirės, jis parašė "progresistės", ir vietoj Pranas — Martynas.

Taipgi "pamiršo" parašyti apie to garsiojo smalavirių choro pirmininko "trubelius" kaslink to svetimo laikroduko...

Slonnis dienomis pargrįžo iš Lietuvos "Naujienų" garsusis korespondentas Ripkevičius. Tai yra tas pats R—čius, kuris nuolatos rašinėdavo šmeižiančius laiškus ir korespondencijas iš Kauno apie mūsų idėjų draugus.

Pastaujuoju laiku labai mažai matosi korespondencijų iš Chicago. Atrodo, kad čia nieko neveikiama.

Daugiausiai veikia L. D. Raitelis, L.D.L.D. kuopos ir L.M.P.S. kuopos.

L.D.L.D. 86 kp., laikytame susirinkime sausio 12 d., apkalbėjo ir "Laisvės" reikalus. Ant vietos per draugus tapo sumestą \$21.10 "Laisvės" Popieros Fondui.

Visoki valkatos, chuliganai ir dorėje nupuolę žmonės gauna jame vietos pasikolioti ir purvinti sau nepatinkamas ypatasti prie S. L. D. C. A., chorai niekuomet nesuvažiuoja dainuoti ir generalis dirigentas negauna savo darbo atlikti. Tai kam

ATSISĀUKIMAS Į VISUS AUKAVUSIUS DEL WATERBURY'Ų STREIKO, 1920 M.

Waterbury'o draugijos pareikalavo nuo New England Workers Association unijos, Lietuvių skyriaus, išduoti atskaitą praėjusio Waterbury'o streiko. N. E. W. A. unija, negalėdama išduoti pilnos atskaitos, kreipėsi į Waterburio draugijas, aukojusias del streiko, kad išrinktų delegatus iš draugijų peržiūrėtų visas streiko komiteto knygas. Draugijų delegatai turėjo keliatą susirinkimų, bet negalėdami priėti prie galutinios rokundos, nutarė kreiptis pe laikraščius į visas Amerikoje lietuvių draugijas, klubus, kuopas ir pavienius narius, kurie yra aukoję del Waterburio streiko, kad praneštų per laiškus, ant kurio vardo iš buvusių streiko komiteto narių (Prano Liubinsko, M. Skučio, Povilo Macelio, ar Jurgio Kasulio) siuntėte pinigų, money orderius ir bankų čekius.

Po suradimui tikros atskaitos, paskelbime visuose laikraščiuose. Malonėkit greit pranešti žemiau paduotu antrašu.

Daugių atstovų komisija: Luk. G. Natkevičius, S. B. Kiudulas, J. P. Trečiokas. Rašykite šiuo antrašu: L. G. Natkevičius, 827 Bank st., Waterbury, Conn.

NEMALONUS APSIREIKIMAS.

NEWARK, N. J.— 11 d. sausio Lietuvių Koop. valgomų daiktų krautuvis gascadorius, Juozas Pladis, gyvenantis po num. 90 Warwick St., nuėjo ant taip vadinamo Ballback tilto, kuris yra ant Passaic upės ir nušoko į vandenį, norėdamas atimti sau gyvastį. Paragavęs šalto ir purvino vandens (į tą upę subėga viso miesto nešvarumai), pradėjo šaukti pagalbos ir tilto sargyba tuojau išgirdo ir puolė į pagelbą skęstantiam. Bet su pagelba ji nebūtų spėjusi, jeigu Pladis pats nebūtų gobėjėjis. Jis įsikibo į šale jo plaukiojantį stulpą ir abu su stulpu pradėjo plaukti į New Yorko pusę, kol laivelis su pagelba pagavo jį. Pladis liko nuvežtas į miesto ligonbutį ir į antrą dieną atsigavo ir padėtas buvo tarpe silpnapročių.

Pladis iš amato yra moldegeris ir jis visuomet mylėdavo po truputį įsigerti. Susiorganizavęs minėtai kooperacijai ir uždėjęs krautuve, pirmam tos krautuvis gascadoriui prastai sekėsi. Jis, kaip to koop. dalininkas, paskolino minėtai kooperacijai pinigų, kad tik ją palaikytų. Ir, kad neprapuldžius savo paskolintų pinigų, apsiėmė gascadoriauti ir, kaip girdėtis, koop. sekėsi gana gerai. Kaip tik pastojio gascadorium, tuomet jisai pradėjo labiau gerti ir, rodos, į porą metų pralaido apie \$800.00, kuriuos pirmiau buvo sutapinęs. Ar jis juos sudėję į koop. ar pragėrė — sunku pasakyti. Taip dalykams stovint, jo šeimyniškas gyvenimas, be abejo, nės, turėjo pablogėti. Prieš pasikėsiniimą ant savo gyvasties, Pladis iškolektavęs iš savo skolininkų pinigų (iš tų,

kurie buvo išėmę iš krautuvis be mokesčio) ir išėjęs "wholeselininkams" užmokėti. Ir kaip tenai su juomis atsitiko, kad pinigai minėtų įstaigų nepasiekė ir Pladžio per visą tą dieną negalėjo niekur surasti. Apie 12 val. nakties atsirado namie. Ant rytojaus atsikėlė nuo 6 val. ir jo moteris manė, kad jis išėjo krautuve; bet apie 7 val. tame pat ryte jis jau buvo minėtoje upėje.

Pradėjęs jį kamantinėti, kodėl jis taip pasielgė, jis pasiūšino sekančiais: "Nuėjęs ant marketų ir pasijutęs, kad pinigų pas jį nėra (jam tur-būt kas ištraukė), per tą visą dieną jisai išsėdėjęs ant "dumplių" ir svarstęs, ką padaryti su prapulintais pinigais (jų buvę \$400). Ant rytojaus nei nepajutęs, kaip atsiradęs vandenyje. Dabar Pladis jau paleistas iš ligonbučio ir yra sveikas; gyvena savo namuose su šeimyna. Už pasikėsiniimą ant savo gyvasties valdžia kol-kas dar nieko nedarė.

Tas viskas atsitiko katalikų tarpe. Žinoma, iš girtuoklio žmogaus negalėjo būti ir geras katalikas, nes negalėjo priderančiai atlikti visų katalikiškų apeigų, nes neturėjo laiko.

Bet vieną dalyką reikia pastebėti, kad visi beveik katalikai teisinga Pladžį ir jo darbus, o smerkia j. moterį, kam ji ant jo bardavosi už jo girtuokliavimą ir pralaidimą sutapųtų pinigų. Bet visgi turėtų atkreipti atydą ir suprasti tą, kad girtuoklystė yra visokių nelaimių motina: ji sudrasko šeimynas, sukelia neapykantą, sunaikina gyvenimą ir priveda prie saužudystės. Katalikai, matyt, tą dalyką skaito paprasčiausiu apsišėikimu ir iš to jie nemato jokios bėdies.

"Laisvės" Koresp.

APKRAMTĖ DARBININKAMS ALGAS.

ELIZABETH, N. J.— 14 d. sausio Sangerio Co. paskelbė, kad ji numuša algas visiems savo darbininkams, kurie dirba nuo štukų, ir kurie dirba nuo dienų,— po 20 nuosimtį, pradėdant nuo 17 d. šio mėnesio. Nenumuša tik tiem, kurie turi mėnesinę algą, t. y., visiems bosams ir kitiems jiems panašiams. Ta žinia į darbininkus trenkė, kaip perkūnas; jie prisiminė visus savo lojaliskumus laike karo del kompanijos,

dirbdami ilgiausias valandas už mažiausias algas. Apie streikavimą nebuvo nei kalbos, nes tenai su juomis atsitiko, kad pinigai minėtų įstaigų nepasiekė ir Pladžio per visą tą dieną negalėjo niekur surasti. Apie 12 val. nakties atsirado namie. Ant rytojaus atsikėlė nuo 6 val. ir jo moteris manė, kad jis išėjo krautuve; bet apie 7 val. tame pat ryte jis jau buvo minėtoje upėje.

VIŠIEMS VEDUSIEMS IR NORINTIEMS VESTI. AR SUPRANTATE lyties gyvenimo apsišėikimus? AR PAŽIŠTATE ženybinio gyvenimo pareigas? AR ŽINOTE apie lyties ligas ir kaip jų saugotis? AR ŽINOTE žmonių teisingą ir apsaugojimą, prosti-tuciją, ir t. t.?

Pinigai išmokama į 4 savaites kabeliu į 5 dienas LIETUVOS PREKYBOS ir AGENTURA PRAMONĖS BANKO NEWARKE

Stebuklingas Kalendoriškas Laikrodėlis Kuris parodo valandas, minutes, dienas, savaites, kuris mėnesis, mėnesio diena ir permainas. Tai yra kas stebėtino ir toks laikrodėlis turėtų būti visiems parankiam visam amžiui.

Jūsų Silpni Nervai, Skystas Kraujas ir Nusilpnėjimas Kuno reikalauja Nuga-Tone puikius gyduoles kurios augina turtinę Raudoną Kraują, Stiprius, Nuolatinius Nervus ir Sveikus Vyrius ir Moteris.

kompanija darbo labai daug turi, jeigu dabar ji taip verčia dirbt. Ką dabar darbininkai darys, sunku pasakyti. Ar jie padėjavę aprims, ar jie stos į atvirą kovą prieš kompaniją—hežinia.

Buvo daugybės tokių, kurie plaukus rovė nuo galvos, sakydami, kaip dabar reikės gyventi su šeimynomis prie dabartinės branginybės.

LIETUVIŠKOS NOTOS. Naujos dainos ant 4 balsų išsimokimui notų, 8 lekcijos be mokymo-jo visiems instrumentams ir dainavimui. Knyga \$1.50, parduoda už \$1.00.

KURSAS NUPUOLĖ. Tai geriausia proga daug sukusių Lietuvos nuostipni Greitu-mie nusitūrinio pinigų nieka su manim negalį įkintuoti, vi-siems pinigų siuntėjams pristat-tau kvitą su paraisais priėmė-jų pinigų.

LIETUVIS FOTOGRAFAS IR MALIORIUS. Dvi puikiausios Galerijos

MOTIEJUS KICHAS 227 Bedford Ave., 579 Grand St. tarpe N. 4 ir 5 sts. Prie Lorimer st. BROOKLYN, N. Y.

SEVERA'S Cough Balsam Paprastas šalis jeigu tu metastab-les uinu laiku, gal suteikti svarbes ligas, bet ANI SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

21 Sausio, 1921... Kapitalistai... negali taip ap- nes tuomet vien- b, o kitai bankry-

21 Sausio, 1921... Kapitalistai... negali taip ap- nes tuomet vien- b, o kitai bankry-

21 Sausio, 1921... Kapitalistai... negali taip ap- nes tuomet vien- b, o kitai bankry-

21 Sausio, 1921... Kapitalistai... negali taip ap- nes tuomet vien- b, o kitai bankry-

21 Sausio, 1921... Kapitalistai... negali taip ap- nes tuomet vien- b, o kitai bankry-

21 Sausio, 1921... Kapitalistai... negali taip ap- nes tuomet vien- b, o kitai bankry-

21 Sausio, 1921... Kapitalistai... negali taip ap- nes tuomet vien- b, o kitai bankry-

21 Sausio, 1921... Kapitalistai... negali taip ap- nes tuomet vien- b, o kitai bankry-

21 Sausio, 1921... Kapitalistai... negali taip ap- nes tuomet vien- b, o kitai bankry-

21 Sausio, 1921... Kapitalistai... negali taip ap- nes tuomet vien- b, o kitai bankry-

21 Sausio, 1921... Kapitalistai... negali taip ap- nes tuomet vien- b, o kitai bankry-

21 Sausio, 1921... Kapitalistai... negali taip ap- nes tuomet vien- b, o kitai bankry-

21 Sausio, 1921... Kapitalistai... negali taip ap- nes tuomet vien- b, o kitai bankry-

21 Sausio, 1921... Kapitalistai... negali taip ap- nes tuomet vien- b, o kitai bankry-

21 Sausio, 1921... Kapitalistai... negali taip ap- nes tuomet vien- b, o kitai bankry-

21 Sausio, 1921... Kapitalistai... negali taip ap- nes tuomet vien- b, o kitai bankry-

21 Sausio, 1921... Kapitalistai... negali taip ap- nes tuomet vien- b, o kitai bankry-

21 Sausio, 1921... Kapitalistai... negali taip ap- nes tuomet vien- b, o kitai bankry-

21 Sausio, 1921... Kapitalistai... negali taip ap- nes tuomet vien- b, o kitai bankry-

21 Sausio, 1921... Kapitalistai... negali taip ap- nes tuomet vien- b, o kitai bankry-

21 Sausio, 1921... Kapitalistai... negali taip ap- nes tuomet vien- b, o kitai bankry-

21 Sausio, 1921... Kapitalistai... negali taip ap- nes tuomet vien- b, o kitai bankry-

21 Sausio, 1921... Kapitalistai... negali taip ap- nes tuomet vien- b, o kitai bankry-

21 Sausio, 1921... Kapitalistai... negali taip ap- nes tuomet vien- b, o kitai bankry-

VIETINĖS ŽINIOS

Politikieriai dirba.

Tamsios spėkos išsijusiosios darbuojasi, kad pakėlus mokesčių už važinėjimą gatvėkariais, eleve-teriais ir subway. Ligi šiol to klausimo išrišimas prigulėjo nuo Public Service Commission. Ji buvo priešinga pakėlimui mokesčių už fėrą.

Gi dabar iš Albanės pranešama, kad naujas gubernatorius Miller noris sudaryti specialę transito komisiją. Čia jau aišku, kad kas tai plenuojama. Rašoma, kad Milleris nebus priešingą fėrų pakėlimui, jeigu tatai rekomenduos transito komisija. Republikonų laikraščiai iš-tolo, iš-tolo pradeda prirodi-nėti, kad penktukas jau atgyveno savo amžiu.

Žmonės turėtu kuosmarkiau sia protestuoti prieš naujus su-manymus kapitalistinių politi-kierių.

Republikonai rengiasi už-kariauti New Yorką.

New Yorkas—Brooklynas ligi šiol skaitėsi demokratų drutvietė. Bet dabar republi-konai turi vilties užkariauti ir New Yorką. Prieš Hylaną ir jo policijos komisionierių pra-dėta smarki kampanija. Rei-ka laujama, kad policijos virši-ninkas pasišalintų iš savo vie-tos, nes policijos departmente ne viskas tvarkoj. Teisman patraukta keli dešėtkai polic-manų už kyšių ėmimą.

1920 metais New Yorkas buvo "šlapėnis", negu 1919 m.

1920 metai,—blaiyvės metai. Dar jų pradžioje jau buvo priimtas įstatymas, draudžiantis daryti ir pardavi-nėti alkoholinius gėrimus. Ma-nyta, kad tas įstatymas bus šventai pildomas. Bet... štai šiomis dienomis New Yorko miesto augsčiausias teisėjas Mc-Adoo paskelbė skaitlines, kurios aiškiausia prirodo, kad girtuok-lystės velniukas per "sausąjį" metą netik nieko nepralošė, bet dar pelnijo. Sulyg McAdoo pa-skelbimo, tai 1919 metais, t.y., prieš pravedimą prohibicijos į-statymo, New Yorke už girtuok-lyvimą buvo mažiau bylų, ne-gu blai vės metu, t. y., 1920 metais.

"Šlapiaisiais", 1919, metais New Yorke už girtuokliavimą buvo kaltinama 5,667 žmonės, kuomet "sausuoju" 1920 metu, buvo kaltinama 5,813 ypatų.

Reiškia, 156-šiais prasikaltė-dais už girtuokliavimą 1920 metai pralenkė 1919 metus.

šalčiausia diena.

Pereitą sėradą buvo viena iš šalčiausių šios žiemos dienų. Termometras rodė tik 4 laips-nius augščiau zero.

Vėjas nunešė plėšikų grobį.

Ant Park Ave. New Yorke pora banditų užpuolė vieno tur-dy namo prižiūrėtojų ir atėmė nuo jo 3 tūkstančius dolerių. Apiplēšė, banditai leidosi bėgti ir bėgdami kimšo pinigų į ki-enių. Bet kadangi pinigai buvo popieriniai ir jų buvo daug, tai praiviai matė, kaip žmonės nespėjant tuos pinigus su-avarkyti, biro iš kišenių ir vė-jas nešiojo po gatves.

Atvažiavo, kad gauti persi-skyrimą.

Užvakar laivu "Imperator" New Yorkan pribuvo aristokrātė francuzaitė Harriet Scott, kad gavus persiskyrimą su sa-vo "širduku".

Mat vienas gražus ir elegan-tiškas Amerikos okupacinės ar-mijos feldfobelis, norėdamas gauti ranką tos skaisčios aristokratės, pasisakė esąs ka-pitonu. Vėliau pasirodė, kad jis tokio nėra. Išdykėlė fran-cuzė delei to "išsižeidė" ir atva-žiavo į šią šalį, kad gauti per-skyrimą.

New Yorko darbininkų kova.

Visosė industrijose kapitalis-tai pradėjo darbininkų algas ap-kramtyti ir darbo valandas pa-ilginti. Darbininkai kapitalis-tų užmačioms stengiasi nepasi-duoti: jie išeina į streiką. Pa-staruoju laiku New Yorkas vis apimtas kovos dvasios, nes ba-das ir skurdas privertė protau-ti ir tokius, kurie pirmiau ro-dėsi turį dramblio jausmus. Dabar jau pradeda pajauti skaudžią gyvenimo leteną ir di-džiausi bukapročiai. Už tai da-bar į streiką daug lengviau iš-vesti bile industrijos darbinin-kus, nes pilvas juos privertė daugiau protauti. Dabar strei-kuoja kriaučiai, šiaučiai, dailių-dažų darytojai, metalinių daiktų braižytojai ir t. t. ir t. t. Ir visi čia suminėti streikuoja ne todėl, kad norėtų savo iš-naudotojus priverti daugiau duoti už sunkų darbą, bet to-del, kad palaikius bent tuos lai-mėjimus — algos ir darbo va-landas — kokias buvo iškovoję per pastarąjį metą. Kapitalistai užsimanė, dar daugiau darbo spēką išnaudoti savo naudai, o išnaudojamieji spardosi, it tas kojomis žemės nesiekdamas, ir nenori, kad dar labiau jiem reiktų badmiriauti. Kaip ten nekalbėsime, o ši darbininkų kova su išnaudotojais yra geru akstinu pastumėjimui darbinin-ko prie galutinio pasiluosavi-mo iš kapitalistinės vergijos.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

L.D.L.D. VI-to APSKRICIO REIKALU.

Šiuomi pranešu, kad 1921 metų valdyba susidė iš sekancijų draugu: Pirmin. A. Pranaitis, iš 10-tos kuopos, Phila, Pa.; Sus. Sekr. J. Rutkauskas, iš 10-tos kp.; Fin. Sekr. J. Skodis, iš 10-tos kp.; Išdininikas R. Merkis, iš 10 kp.; Agintacijos Komitetan įeina sekantys draugai: Burkė, iš 127 kp., Camden, N. J.; J. Švegdas, iš 30 kp., Chester, Pa., ir J. Dielininkas, iš 10 kp.

Vieta sekancijai konferencijai — Philadelphia. Balsavime dalyvavo 6 kuopos, su 96 nariais. Nors referendumas buvo išsintinetas visoms kuopoms, bet vienai sugrįžo nepasie-ki kuopų, o kiti visai nesugrįžo. Patėmiję šią žinią, kuopų susinei-mo sekr. pareiža pasiūsti savo an-trasą Apskricio susinešimų sekreto-riui, kad ateityje tokių susisapri-mų nevyktų, nes nauja valdyba už-ims savo vietą su 1921 metais ir tu-ri turėti susinešimų su kuopomis, tad jės būtinai privalote tą atlikti. Visais Apskricio reikalais kreipkitės žemiaus paduotu antrašu.

Susin. Sekr. J. Rutkauskas, 924 Fairmount Ave., Philadelphia, Pa.

CLIFFSIDE LIETUVIŲ ŽINIAI.

Neužmirškite, draugai, kad šį ne-dėdienį, 23 sausio, įvyks LDLD. kuopos prakalbos. Pradžia 3 valandą. Kalbės žymūs kalbėtojai. Svetainė randasi visiem žinomoj vietoj, po No. 180 Anderson St.

Atsilankykite skaitlingai.

PAJESKOJIMAI

Pajieskau savo vyro Jokube Gedri-mo, Kauno gub., Raseinių pav., šve-kšnos parapijos. Galvalučių kaimo. Jis yra brooklynikiams gerai pažįsta-mas. Mes ilgus metas laikėm bu-terne ant Hudson Ave. Po tam nu-sipirkom tabako farmą Broad Brook Conn., iš kur ir pabėgo jau 9 metai atgal. Girdėjau, kad dabar dirba prie kriaučių New Yorke, Brooklynė.

Nataalka Poltavka

Rengia Lietuvių Apšvietos Ratelis

Nedėlioje, 23 Sausio-January, 1921

P. Bezmolotni — rolėj Vibornogo.

B'klyn Labor Lyceum

949 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y.

Ši veikalėj (Nataalka Poltavka-Nastutė) loš garsiausia ir pasižymėjusi Ukrainų Trupa, kuri yra lošusi Petrograde, Pary-ziuje, New Yorke ir kituose didesniuose miestuose.

ORIGINALĖ OPERĖTE PARASYTA I. P. KOTLIAREVSKIO. GRAŽIAUSIAS VEIKALĖLIS

Po Koncertui ŠOKIAI

Kviečiame visus brooklyniečius ir iš apielinkės atsilankyti kuoskaitlingiausiai, nes kiekvienas bus pilnai užganėdintas šiuo perstatymu.

Pradžia lygiai 4 val. po pietų.

Įzanga: \$1.00, 75c. ir 50c.

Tiketiai gannami "Laisvės" ofise.

Kviečia KOMITETAS.

NAUJI VEIKALAI

NEPASIEKTAS TIKSLAS.

Tragedija Keturių Aktų, Vieno Paveiklo, Septynių atidengimų. Iš dabartinių Rusijos nuotikių, parašė Skurdzius. Puslapių 92; del sulošimo reikia 26 ypatų. Vienas iš geriausių dabartinių laiku veikalas; ima 43 valandų sulošti. Kaina 60c.

RUSŲ BOLŠEVIKŲ DARBO BURAS.

Vieno veiksmo dramatiškas vaizdelis, perstatantis Rusijos Bolševikų Darbo Biturį tvarką. Parašė Juškutis. Del sulošimo reik 12 ypatų. Sulošti ima 11 val. Vertas sulošti kiekvienoj kolonijoj.

MIEGANTI LIAUDIS.

Drama Keturiuose Aktuose, Penkiose Atidengimuose. Perstato kunigų ir ponų lėbavimus ir praūžį darbininkiškos revoliucijos. Parašė W. V. S. Del sulošimo reik 12 ypatų; sulošti ima 2 valandas. Kaina 30c.

Visus augščiau minėtus veikalus užsisakydami siųskite ir pinigų vykiu.

W. STRYGAS

4342 S. MAPLEWOOD AVE., CHICAGO, ILL.

Žmogus kasosi galvą, kad palengvint niežėjimą. Kasmasi pasidaro papro-čiu, ir tuomet žmogus ka-sosi nejuocimus. Bet jis žino, kad jam niežti, ir visi kiti tą žino. Vyrai ir moteris kenčia niežėjimą nuo pleiskanų, o kenčia bereikalingai, nes tą niežėjimą galima lengvai prašalinti. Nebus daugiau niežėjimo, kasmosi, plaukų slinkimo ir kitų nesmagumų, įvykstančių nuo pleiskanų. RUFFLES panaikins visus niežėjimus ir išvalys iš galvos visas pleiskanas. Paskui tik retkarčiais suvilgymas galvos apsaugos ją nuo pleiska-nų atsinaujinimo. RUFFLES yra maistinga maudynė galvos odai ir plaukams. Ji nesugadins nei jautriausios odos. Jus negalite apsieiti be RUFFLES, jei turite pleiskaną. Jus aptiekininkas parduos jums už 65c. bonkute. Mes taipgi galime atsiųgti jums tiesiog, jei gausime nuo jus 75 centus pacito markėmis ar money order, kuriuos siųskite šiuo adresu: F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

CUNARD LINE

S. S. SAXONIA { 14,200 tonų } SAUSIO 22

Didžiausias laivas, kuris plaukia į Hamburgą.

Kajutų Kainos — \$180.00 Karės Takų \$5.00

Trečios Klesos Kainos \$125.00 Karės Takų \$5.00

TIESIAI Į HAMBURG

Trečios Klesos Kainos | Eidkunus per Hamburg \$180.40 Karės Takų \$5.00.

Cunard Linijoj agentas randasi jūsų mieste. Kreipkitės prie jo.

VYRAI KODEL KENČIAT? Moters

Pavelikt Man Suteikti Jums Pagelbą

su savo ilgu praktišku patyrimu gydymosi apybuotu ir ilgai stovinčių komplikuočių negalėjimu. Daugelis išgydytų pacientų iš New Yorko, Brooklyn, New Jersey ir apielinkų, gali ypatingai paliūdyti apie pasekmes apliakytas iš mano gydymo būdu. Jeigu aš negalėsiu pagelbėti jums, tai aš ir pasakysiu taip ir visi patarimai yra duodami veltui, tai ko-gi gaišoti.

VIENOS SAVAITES GYDYMAS

Po mano atsargaus išegzaminavimo ir vienos savaitės gydymo, jūs persitikinsite, jog mano gydymo būdai ištikrųjų suteikia užganėdintą pasiekmes.

Patarimai Visiškai DYKAI Ateikit šiandien. Jeigu Jūs Kenčiat, mo, Silpnumo Kraujo ir OdosLigų, nuo vaidinimosi akyse, Trumpos Atminties, Silpnų ir Nepastovių Nervų, Nemierojimo, Skaudėjimo Kakle ir Pečiuose, Reumatizmo arba sustyrusių Šanarių, Skaudancios Gerklės, Skilvio arba Vidurių Gėlimo ir Užkietėjimo, ATEIKITE PAS MANE.

Gydau elektra, leidžiu gyduoles kraujan ir taipsoji vortęj apsausinimo būdus, užtikrinamas geriausias pasiekmes.

Dr HANNON, Specialistas 146 E. 14th St. New York priešais Tammany Hall Ofiso valandos: dienomis nuo 9 ryto iki 4 po pietų, vakarais: nuo 6 iki 8. Nedėdieniais ir šventadieniais nuo 10 ryto iki 2 po pietų.

NAUJIENA! NAUJIENA!

KOKIOS NIEKAS NESITIKEJO LUMBIO PIEŠINIAI

"Laisvės" Administracija greitai laiku išleis didelį ir labai puikų, susidedantį iš apie 65 paveikslų, drg. LUMBIO piešinių ALBUMA.

Apie drg. Lumbio pieštų paveikslų vertę mums, rodos, nėra reikalo nei aiškinti, nes visi, kurie matė juo piešinius, gerai žino, kaip puikiai ir gyvai jie atvaizdina lietuviškąją ir tarptautinę, visokių meklierių niekšystes ir šiaip visokius vaizdus. Po kiekvieno paveikslu bus platus paaiškinimas jo prasmės.

Kadangi popiera yra labai brangi, tai daug tų albumų neapsausinsime; užtaigi kurie norite turėti savo namuose visus paveikslus to mūsų geniaus piešėjo, pasistengkite užsisakyti iškart, nes paskui gali pritrūkti.

ALBUMO KAINA TIKTAI \$1.00. Siųsdami užsakymus visuomet adresuokite: "LAISVĖ", 455 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

AMERICAN LINE

TIESUS PATARNAVIMAS

IS NEW YORKO Į HAMBURGĄ

Patogiausias važiavimas del Rusų ir Lietuvių.

Didelis moderniškas dviejų sriubų garlaivis "MANCHURIA" išplauks Didžiausi Moderniški Dvie jų sriubų Garlaiviai S. S. "MONGOLIA" Išplaukia Sausio 27 d. S. S. "MANCHURIA" Išplaukia Vasario 24 d.

Trečia Klesas iš New Yorko į Liepoją \$132.00

Trečia Klesas iš New Yorko į Eidkunus \$130.00

Trečios klesos keliauninkams suteikiami valgiai per patar-navojuos ruimingame valgomajam kambaryje. Atskiri kambariai del moterų ir vaikų.

Kreipkitės į Kompanijos ofisą 9 BROADWAY, New York, arba pas vietinį agentą.

KAS NAUDOJA PAIN-EXPELLER?

Darbininkas naudoja palengvinimui skaudamų muskulų nuo įtempto sunkaus kasdieninio darbo.

Užtikrinkas naudoja jį ir negalėtų apsieiti be jo. Pain-Expelleris laikomas gerbū-vojų vietoj kiekvieno akimuko namuose, kur gali atsitikti netikėtas staigus ligos užvaldymas, nelaimingas atsitikimas ir daugybė kitų nelaimių išlakti.

Dirbtuvės darbininkas naudoja Pain-Expelleri, nuo pečių skaudėjimo skausmo sone, kalcio ir kitų mūzų nesveikimui, kurie grumoją pertraukimui galimybės uždirbti kasdieninę duoną.

Angliakasya naudoja Pain-Expelleri nuo reumatikų skausmų, strėnų diegimo, neuralgijos ir kitų atsitikimų jo pavojin-gam užsiėmimė, kad užlaikius savo svei-kačią ir energiją.

Narų šeiminkė naudoja Pain-Expel-lerį, kadmet vaikai nupuoja ir susimūša—nuo mūsų įkandimo ir kitų vabalų įglimo ir ten, kur feras linimentas reikalin-gas.

Visi naudoja Pain-Expelleri.

MANHATTAN KRAUTUVĖS

Pasinaudokite mūsų didžiai nupigintu išpardavimu.

Laikas yra gana sunkus ir žmonės negali ilgiau mo-kėti tokių aukštų kainų. Mums reikalingi pinigai; užtaigi mes ir nutarėm nu-mažinti mūsų kainas.

Manhattan skrybelės vi-sados buvo žinomos, kaipo geriausias už tą kainą.

Dabar tik pagalvok apie šitas numažintas kainas.

\$15.00	vertės	skrybelės	už	\$11.85
12.00	"	"	"	8.85
10.00	"	"	"	6.85
7.50	"	"	"	5.85
6.00	"	"	"	4.85
5.00	"	"	"	3.85
4.00	"	"	"	2.85

Ateikite greitai, nes mes pilnai tikime, jog paskuti-neji jau negaus.

MANHATTAN HAT STORES

BROOKLYNO KRAUTUVĖS 230 Grand Street, arti Driggs Ave. 429 Grand Street, arti Union Ave.